

El canton dël nemis èd la patria: drolarie pér tuti ij gust

Luther Blissett: stòria d'un ch'a esistìa nen

Costa a l'é na stòria motobin dròla, na stòria 'd tracion, un viagi ant el mond magich èd le ilusion. Tut a l'é, ancor na vira, vera. El fait a l'é che minca tant, quand che am toca sente ij crij e ij lament dij pie-montèista, e nen mach, an sla dzanformassion èd la stampa (o èd "La Stampa") am ven da pensé ch'i l'avriò dabzògn èdcò noi d'un Luther Blissett.

A l'é rivame 'd dilo e tuti am vardavo ant na sertà manera: a savio nen chi ch'a fussa. Miraco, èdcò quaidun (ma pòchi) dij letor d'Assion Piemontèisa a lo san nen. D'autra part, an essend che Luther Blissett a esist nen, a l'é peui nen tant dròlo ch'as na sàpia pòch. E peui Luther Blissett adess a l'é mòrt, a l'é mas-sasse (contut che a fussa mai nà). Ma, an essend che 'd Luther Blissett, ch'a esistìa nen, a-i na j'ero tanti, miraco...

Adess, a l'é nen pròpi vera che Luther Blissett a esistìa nen. Pér esiste a esistìa, mach che a l'ha gnente a che vèdde con nòsta stòria; Luther Blissett a l'era un giugador dël Milan, tanti agn andarera. A vniòia da la Gianaica. Fin èd la stòria èd Luther Blissett. Col ver.

N'autèr Luther Blissett, col ch'a n'anteressa a noi, a "nass" a Bològna ant el 1994. L'idèja dël "Luther Blissett Project" a l'ècola èd critiché el sistema dl'anformassion con soe arm. Luther Blisset a l'é un "nòm coletiv": min-caun a peul dovrelo e sot-signé soe assion con ès nòm, convnù ch'a na con-divida j'ideaj (còs che a-j intra tut sossì con el Luther Blissett "ver" gnu-n a lo sa; miraco a-j piasia el nòm). Le assion èd "terori-sm èd l'anformassion" èd Luther Blissett a son stàite fin-a arcujue ant un liber. Soe pi bele aventure a son èstàite contra le television e contra 'l diav (ch'a son nen, fé atension, l'istessa ròba).

Miraco i conòsse cola tra-mission, "Chi l'ha visto?", anté ch'a sérco madamin-e dëscomparie da la sircolassion a mesdi an mes a na piassa, o 'd bonòm ch'a j'ero surti a catesse le sigale e mai pì rivà a ca? Pròpi cola li. Ma la stòria ch'iv conto adess i son sigur ch'i la seve nen, pérchè a l'han mai trasmetula.

Ant l'otober dël 1994 n'artista inglèis, Harry Kipper, a spariss a Bertiolo, a mesa strà fra Pordenon e Udin. A l'avia 33 agn e a girola-

va pér l'Euròpa an bici, con l'intension èd gropé ansema, ant na rèj imagi-naria, na serie 'd sità an manera 'd formé la paròla "ART" (content chiel...). A smija che Harry Kipper a dovèissa andé an Bòsnia, an passand da Triest anté ch'a l'avia d'amis. Ma a Triest a l'é mai rivà. Ij sò amis artista a son sagrinà e a la fin a contato ij giornaj. Èl 3 èd gené dël 1995 l'ANSA d'Udin a trasmet la notissia èd la sparission. Cheich dì apress, la tropè èd "Chi l'ha visto?" a conta-ta j'amis èd l'artista, an Friul e... a Bològna. Costi a-j conto la stòria 'd Kipper e 'd sò proget arti-stich e 'd la corent artistica "psicogeografica".

Un èd coj èd la tele a pensa che la sparission èd Harry Kipper a sia na neuva espression d'art. J'amis d'Harry a fan vèdde 'dcò l'unica foto èd l'artista. Comissia, la troupe èd "Chi l'ha visto?" a va da Bològna a Udin, e peui an Inghiltera, anté ch'a anter-visto la "London Psycho-geographical Association" e a-j fan vèdde fin-a la veja cà dl'artista. Ma tutta la stòria a finiss nen an sla tele: un giornalista a sent a Udin na conversassion ant un bar e a sospeta n'ambreuj. A l'ultim moment la redassion èd "Chi l'ha visto?" a cancela tut. Ma j'amis èd Harry Kipper a fan a temp a conté la vrità, ch'a finiss ansima a tuti ij giornaj: Harry Kipper a esist nen, e donca a l'é mai sparì. Tut a l'é stait anventà da Luther Blissett, da l'inissi a la fin: el nòm, la psicogeografia, la foto, fin-a la cà an Inghiltera (e la "London Psycho-geographical Association" a l'é na version anglèisa èd Luther Blissett).

Luther Blissett a l'ha pijà pér el nas la television: "I l'oma nen mach portaje déscredit; i l'oma faje perde temp, an manera che chi ch'a l'é scapà pér dabon a peussa sté tran-quil" ("Il Resto del Carlino", 20 èd Gené dël 1995); e "Tut sossì a l'é motobin mej che fé tanti lament dësutij an sl'onipo-tensa dl'andustria dlë spe-tacol" ("L'Unità" dël 21 èd Gené).

Penseje bin: un ch'a esist nen, e ch'a l'é na serie 'd pérson-e diferente, prima as anventa un ch'a esist nen, a-j' da la vita, e peui a lo fa sparì.

Na galuparia. Da arfissiesse.

Chi ch'a l'é pròpi nen arfissiasse a l'é Marco Dimitri. Ch'a esist, ciorca s'a esist. Miraco el nòm adess iv l'arcòrde nen, ma

da sì a un moment i capire-ve.

Marco Dimitri a l'é 'n giovnòt, èdcò chiel èd Bològna. Un fieul miraco-gnancia tant simpatich o racomandabil, con quat' orcin e 'n ciò ant l'orija mancin-a. Marco a l'ha na passion: el diav.

A l'é 'l fondador dij "Bambini di Satana". Adess iv n'ancòrde, nò? Lòn ch'i chérdo i sàpie nen a l'é la fin èd la stòria; television e giornaj a son dësmentiasi 'd contevla. Marco a l'ha na botega anté ch'a vend liber an sèl diav, camison neir (35.000 lire con le manie curte, 40.000 a manie longhe), candele e tut lòn ch'av serv. Ant el fèrvé dël 1996 Marco

Dimitri e cheich sò amis a finissio an pérzon pér "ratto a fini di libidine e violenza carnale", e peui èdcò "pér "violenza su minori, viola-zione di sepolcro e profa-nazione di cadavere". La Procura èd Bològna a farà d'indagin fin-a a rësguard d'eventuaj... sacrifici uman. Tut sossì a l'é cissà da na giovo PM bolognèisa, Lucia Musti, ch'a veul fé cariera e vnì a esse l'Antonio Di Pietro dla guera al satanism.

La cesa 'd Bològna a l'é d'acòrdi, ij giornaj èdcò. E tuti a fan an manera èd nen vèdde che l'acusa as basa mach an sla testimoniansa èd na fija con tanti proble-ma mentaj, ch'a l'era stàita la morosa d'un dj'acusà e ch'a conta na stòria ch'a sta

nen an pé e ch'a cangerà sempe. A dovreran coma testimoni na masnà 'd tre agn ch'a dirà d'esse stàit butà ant na cassia da mòrt, e coma "espert" dj'esorcista. Marco Dimitri a seurt da 'n pérzon dòp n'ann e subia e (e costa a l'é la part che an diso mai) con n'as-solussion completa, nen "per non aver commesso il fatto", ma pérchè "il fatto non sussiste".

I l'eve capi bin: a l'era tutta n'anversion èd na giovo nen tant an quader. Ma la stòria 'd Marco Dimitri a finiss nen, e minca tant a lo buto an mes quand ch'as parla èd diav.

Luther Blissett, che al temp dël prim process a Dimitri a l'avia denunsià tuta la drolaria dle acuse, a nufia che tute ste stòrie a spusso e ch'as esagera 'n pòch. E còsa ch'a fa nòst amis ch'a esist nen? A fa lòn ch'a l'avriò dovu fé ij piemontèista con la Busiarda? A organisa na protesta, a manda na litra ai giornaj. Gnanca na frisa. Se ij giornaj, la television, la gent a veulo el diav, Luther Blissett a-j' da 'l diav.

Mauro Tosco

n.d.d.

Con sòn nòst amis Tosco a l'ha vorsù fene toché con man el peis ch'a l'ha la dzanformassion ant la vita 'd tutti ij di e che la manera pì vajanta pér combate la dzanformassion a l'écola d'dovrela a nòst pro.

mach che quaich vira,

QUAIDUN AS DËSVIJA

Im ancòrzo, an èscotand j'anvit a voteje, ch'a for-tissio che lor, ij candidà, a fan sigurament tuti ij sacrifissi ch'a diso 'd fè a nòst pro (comprès col èd butesse an sacòcia na meisà da sgnor), che mani-man ch'a passa 'l temp i dvento na vira 'd pì qua-lonquista.

I dagh da ment sensa scandaliseme a 'd mè consita-din, gent coma mi, ch'a laudo 'l fait che 'n qualséssia vorien ch'a ven-a elegiù a na carica pùblica a l'abia 'l dirit a cola rica meisà dzordita pérchè, al moment èd soa elession, a l'ha dovù arnonsié al redit che sò travaj (?) a-j dasia, meisà che noi sita-din i soma obligà a manten-je 'dcò pér l'avni, e moltipliè pér des.

Mè fidich a ariess adritura a soporté 'l fait che pér garantije soa meisà an chérso le taje, còsa che, coma ch'a disia 'l savant M. Pantaleoni, tuti j'anor-fantì a son bon a fé, ma che, contut, a son mach j'an-cutì, coma noi piemontèis, a paghé pontuaj e pér antregh.

Mach che, bele sensa anteressé fidich e coronàrie, am piasèria che quaidun am dèissa, a la bonora!, na spiegassion ch'a l'é da 'npess ch'i ciamo. Am pia-sèria, visadì, che quaidun a mè spieghèissa com'èlo che 'n qualséssia fagnan, sensa merit nì qualità, se nen, quaich vira, 'n titol dë studi pijà a l'Università 'd Catanzaro che, coma valor, a l'é apopré coma col pijà a l'Università 'd Moncalé*, mach pérchè ch'a l'ha an sacòcia la tèssera d'un parti, che gnanca col a l'avrià 'l dirit d'esiste, convnù che le idéologie che ij partì a dovrò rapresenté a son mòrt e sotrà, a peussa avèj el dirit èd danegé lè stat (e 'd conse-guensa noi) an doe manere.

La prima a l'é cola d'avèj provocà n'arcal, magara cit, ma sempe n'arcal, ant el PIL (Pròdot Interior Brut) an bandonand el travaj ch'a fasìa al moment ch'a l'ha decidù 'd candidesse, e la sconda a l'é la preteisa 'd vorèj da lè stat na meisà fòra dë mzura. I sarai magara nen vairè demòratich, ma i ringreto ij temp che ij pùblich ministrador elegiù a considera-vo soa elession n'onor e a pretendio gnu-compens an dné pér l'evra ch'a fasìo.

Autri temp! Ancheuj a pretendo 'd meisà ch'a j'fan èsgnor e an dan, an barat, gnente 'd pì che 'd parò-le.

Paròle quasi sempe sensa sust e quaich vira 'dcò sensa sens. Paròle, tante paròle che nè stroniso, an fortend la dita 'd Lenin (un-a dle pòche giuste) che "chi a conòss mila paròle a l'ha pì 'd podèj èd col ch'a na conòss mach sent".

Pér boneur quaidun, minca tant, da costa stroniura a dësvija. Mi i spero ch'a sio semper èd pì.

Stevo Veglio

* Pér definission tradission "l'Università 'd Moncalé" a l'é 'l mèrcà d'aso pér el qual, ant el passà, Moncalé a l'era famosa.

